

Raadsvoorstel

raadsnummer 2023 58
collegevergadering d.d. 03-10-2023
raadsvergadering d.d. 3 november 2023
paragraaf Bedrijfsvoering
portefeuillehouder F. Schatorjé

ons kenmerk 81800
team RGFINT
steller K.A. Delaere - van der Meer
telefoonnummer +31 77 3596452
e-mail k.delaere-vandermeer@venlo.nl
datum 13 september 2023
bijlage(n) 4
datum verzonden 13 september 2023

Onderwerp

Programmabegroting 2024-2027

Advies

1. Vaststellen van de Programmabegroting 2024-2027 inclusief Meetbaar Venlo.
2. Instemmen met het instellen van twee nieuwe reserves:
 - a. Verplaatsingskosten Flexwoningen Daelweg
 - b. Reserve Strategisch Investeringsfonds

Aanleiding

Voor u ligt de programmabegroting 2024-2027.

Ondanks het naderende financiële ravijn waarmee wij als gemeenten worden geconfronteerd en de actuele uitdagingen op het gebied van energie, klimaat, wonen en armoede zijn wij er in geslaagd om een meerjarig financieel sluitende begroting aan u te kunnen presenteren.

Beoogd effect

Uiteraard hebben wij daarbij rekening gehouden met uw kaderstelling afgelopen voorjaar en de wensen die u tijdens het debat over de kadernota aan ons heeft meegegeven. Zoals altijd hebben wij de in de begroting opgenomen keuzes geplaatst in het licht van onze bestuurlijke ambities en strategische koers op weg naar Venlo 2040.

Lange termijn ambities nastreven, noodzakelijk voor het behoud van welvaart en welzijn op de langere termijn, betekent niet dat we daarnaast geen oog hebben voor de noden van vandaag. In deze begroting vindt u voorstellen die op korte termijn, beginnend in 2024, naar onze overtuiging bijdragen aan beter leven en wonen in Venlo voor groepen inwoners die met moeite aan een

Raadsvoorstel

woning komen of met moeite rond kunnen komen. Het zicht dus op de lange termijn, zonder te struikelen over de uitdagingen van vandaag.

Tot slot hebben we goed gekeken naar de balans te zoeken tussen ambities en realisme. Realisme wat betreft de mensen en middelen die wij kunnen inzetten om de bestuurlijke opdrachten in 2024 ook daadwerkelijk te realiseren.

Argumenten

Het blijven onrustige tijden binnen de Nederlandse gemeenten. De inflatie lijkt inmiddels iets terug te lopen, net als de prijzen voor energie, maar de oorlog in Oekraïne duurt voort, net als de opvang van vluchtelingen. Dit voorjaar hebben Rijk en VNG afspraken gemaakt over de Hervormingsagenda Jeugd. De onzekerheden rondom het realisme van deze Hervormingsagenda én het financieel perspectief voor gemeenten zijn echter nog lang niet opgelost.

Daarbij komt dat we inmiddels te maken hebben met een demissionair kabinet en het nog onzeker is in hoeverre de voorstellen uit de (Rijks-) voorjaarsnota (en dus de vertaling in de meicirculaire) in de Rijksbegroting worden geëffectueerd. Ook is het nog zeer onduidelijk hoe snel er na de Tweede Kamerverkiezingen in november er een nieuw kabinet op het bordes van Huis Ten Bosch zal staan. Zoals verwacht is de economische situatie verder verslechterd en verkeert Nederland in een (lichte) recessie. De kapitaalmarktrente loopt op en de woningbouwproductie vertraagt. De financiële gezondheid van de organisatie, zeker voor wat betreft incidentele middelen, is echter goed. We kunnen dus wel tegen een stootje.

De gemeente Venlo heeft -met de strategische visie Venlo 2040- gekozen voor een ambitieuze strategische koers en daarmee voor inhoudelijk stevig geladen programmering. Daarop aansluitend hebben de coalitiepartijen accenten gezet op het gebied van armoede, laaggeletterdheid, wonen en verduurzaming. Ook het recent aangetreden provinciebestuur heeft gekozen voor een ambitieus programma dat voor ons -in het licht van onze stedelijke programmering- concrete aanknopingspunten biedt. Daarnaast ronden we op dit moment -in regionaal verband- een propositie voor een nieuwe regiodeal met het Rijk af. Zaken waarvoor u voorstellen aantreft in deze programmabegroting.

Kanttekeningen

Een belangrijk aandachtspunt blijft de mogelijkheid om ook daadwerkelijk uitvoering te kunnen geven aan hetgeen we ons hebben voorgenomen en afgesproken. Al eerder hebben wij u geïnformeerd over de uitdaging die we hebben om de daarvoor noodzakelijke personele capaciteit aan te trekken en te behouden. Daar is Venlo overigens niet uniek in, daar zijn gemeenten niet uniek in. Dit is en blijft voorlopig nog een stevige uitdaging.

Raadsvoorstel

Venlo staat echter niet stil. Om niet achterop te raken bij andere stedelijke regio's zal Venlo een sprong moeten maken naar de toekomst. Dat betekent dat we de kansen die zich voordoen ook daadwerkelijk dienen te verzilveren. En dat kan, we hebben ons huis op orde. Niet alleen hebben we oog voor de noden van vandaag, we hebben aanvullend voldoende incidentele middelen om te kunnen blijven investeren in majeure, grootschalige ontwikkelingen en daarmee de toekomst van onze stad. Ontwikkelingen die in hoge mate gedragen worden door andere overheden, maatschappelijke partners en private investeerders. Een (in relatie tot de totale omvang) bescheiden gemeentelijke bijdrage biedt ons een perspectief op versnelling en verankering van deze ambities en kansen voor toekomstige generaties. Venlo kan als gemeentelijke organisatie deze ambities en kansen immers onmogelijk alleen realiseren.

Tegen die achtergrond heeft u er -bij de vaststelling van de kadernota- voor gekozen om de instelling van een strategisch investeringsfonds in de programmabegroting op te nemen. Wanneer concrete kansen zich voordoen, als bijdrage aan en dus partiële dekking van een beperkt aantal majeure projecten die -in het licht van de opgaven uit Venlo 2040- van cruciaal belang worden geacht voor de lange termijn ontwikkeling van onze stad. Voor nieuwe generaties Venlonaren. Ter illustratie, wij denken hierbij aan concrete ontwikkelingen zoals de (her-)ontwikkeling van Venlo-Noord, de zuidrand van de Venlose binnenstad en de herstructurering in de Vastenavondkamp.

Dergelijke ontwikkelingen zouden onder deze noemer kunnen worden geschaard en -afhankelijk van de voeding en de omvang van de beoogde onttrekkingen- voor een bijdrage uit dit fonds in aanmerking (kunnen) komen. Het fonds (strikt genomen een bestemmingsreserve) kan worden ingezet voor kansen die zich voordoen (zoals de aankoop van vastgoed) en bijdragen ten behoeve van onrendabele toppen. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om al onze strategische projecten in zijn geheel te dekken uit deze reserve, het gaat met name om de strategische opgave mogelijk te maken. Daartoe ontbreken overigens ook de middelen. Het fonds dient immers nog gevuld te worden en een eerste stap is de voorgestelde verschuiving van middelen uit de algemene reserve naar deze bestemmingsreserve.

De in deze begroting opgenomen inhoudelijke voorstellen sluiten aan bij de door u gedane kaderstelling, autonome ontwikkelingen en wettelijke verplichtingen. De door u tijdens de behandeling van de kadernota in uw raad gemaakte opmerkingen hebben wij daarbij nadrukkelijk meegenomen en afgewogen. Voor zover mogelijk en inpasbaar hebben we deze meegenomen in de in deze begroting opgenomen voorstellen, meegenomen in de beleidsvoorbereiding of hebben we de uitvoering iets bijgesteld passend binnen de bestaande inhoudelijke en budgettaire kaders. Zo hebben we uw opmerkingen wat betreft de tarifiering van de milieustraat meegenomen in het grondstoffenafvalplan en uw opmerkingen over het versoepelen van de horecamogelijkheden voor accommodaties in het retailbeleid dat u onlangs is aangeboden. En vanzelfsprekend hebben uw zorgen omtrent de huishoudens met laagste inkomens omgezet in daartoe strekkende begrotingsvoorstellen met betrekking tot armoedemaatregelen. Nadrukkelijk vroeg u aandacht

Raadsvoorstel

voor de stimulering en facilitering van het fietsgebruik. Daarin hebben we voorzien met een fietsplan en een investeringsbedrag voor de door u gewenste fietsenstallingen.

Venlo dient een veilige stad te zijn en te blijven. Het nieuwe integraal veiligheidsplan en het programma Preventie met Gezag dienen hier de komende jaren een significante bijdrage aan te leveren. Preventie met Gezag vullen we in door een herschikking van middelen. Wij zien net als u mogelijkheden voor een betere benutting van de recreatiemogelijkheden langs de Maas, net als de door u gevraagde aandacht voor topsport en het vrijwilligersbeleid. Verder hebben we invulling gegeven aan uw wens om particulieren te ondersteunen met de verduurzaming van hun woning en hebben we budget opgenomen ten behoeve van de bevordering van de diversiteit in onze stad en extra middelen gereserveerd ten behoeve van de (ondersteuning van de) exploitatie van onze gemeenschapsaccommodaties.

In de op te stellen conceptbegroting is per programma een inleiding opgenomen waarin het karakter en de samenhang van de opgenomen begrotingsvoorstellen wordt gedefinieerd. Nieuwe ambities koppelen we, voor wat betreft de structurele component, aan scenario 'hoop'. Dat wil zeggen dat enkel de jaarschijven 2024 en 2025 (volledig) wordt gehonoreerd en de daarop volgende jaren enkel wanneer de van het Rijk te ontvangen middelen en/of de Hervormingsagenda Jeugd de beoogde maatregelen geëffectueerd kunnen worden in financiële zin daar ruimte toe bieden. We stellen geen beleid bij via de middelenkant van de begroting. Dus geen ophoging van subsidie- of uitgavenplafonds indien de middelenvraag groter is dan de budgettaire ruimte. Dat vereist een beleidsmatige afweging, geen financiële.

Raadsvoorstel

Financiën

Omdat er (nog) veel onzekerheid bestaat over de structurele financiële situatie (vanaf 2026) heeft u nieuwe wensen en daarmee nieuwe lasten gekoppeld aan het ontstaan van een wenkend perspectief (scenario 'hoop'). We hebben er daarom voor gekozen om deze wensen daaraan voorwaardelijk te maken. Dat betekent dus voor een aantal voorstellen geen structurele dekking na 2025 en dus een mogelijke heroverweging volgend jaar bij de programmabegroting 2025-2028.

Dat betekent ook dat we er nadrukkelijk niet voor hebben gekozen om 'papieren stelposten' of taakstellingen op te nemen. U heeft gekozen voor het basisscenario uit de kadernota. Realistisch begroten dus, met de kennis van nu. Kortom, geen rekening houdend met additionele Rijksmiddelen die het financieel ravijn zouden moeten dempen of additionele middelen voor jeugd. De onlangs gepresenteerde Rijksbegroting geeft daar ook geen enkele aanleiding toe. Indien deze middelen alsnog komen of de maatregelen uit de Hervormingsagenda de beoogde daling van lasten ten opzichte van de voorliggende begroting ook daadwerkelijke gerealiseerd kunnen worden, spreken we van het scenario 'hoop'.

We presenteren u daarmee een meerjarig financieel sluitende begroting waarin ook duidelijk is welke keuzes de gemeente Venlo -op dit moment- inhoudelijk maakt indien het (nieuwe) kabinet niet met additionele middelen over de brug komt. Keuzes die met name betrekking hebben op het structureel honoreren van nieuwe ambities. Een aantal gemeenten bereidt, anders dan de gemeente Venlo, een financieel niet sluitende 'tekortbegroting' voor. Dat doen wij dus niet. Wel laten we zien welke lasten we (nog) niet structureel hebben opgenomen en dus welke 'tekortbegroting' Venlo zou hebben. Een overzicht hiervan treft u hieronder aan. In onderstaande tabel worden, per programma, de voorstellen welke o.b.v. van scenario van 'hoop' zijn bijgesteld, weergegeven.

Raadsvoorstel

Programma	Naam	2026	2027
1. Gezond en actief Venlo	Buurten met talent	95	
	Jeugdzorg	749	749
	Maatregelen hervormingsagenda	1.623	884
	SMI	100	100
	Talentontwikkeling en talentherkenning topsport	100	
2. Leefbaar Venlo	Aanpak zwerfafval	230	230
	Beheersing overlastgevende wilde diersoorten	50	50
	Borging en ontwikkeling digitale toegankelijkheid	110	110
	Functioneel beheerder Axxerion en Gisib	80	80
	Integraal onderhoudsbestek Openbare Ruimte	400	400
	MJP Onderhoud begraaftplaatsen	60	60
	Nieuwe taken anonimisering en publicatie	63	63
	Toezicht energiebesparingsplicht	107	
	Uitbreiden formatie wijkgericht beheer openbare ruimte	160	160
	Lokale woonlasten (afval-riolen)		3.764
3. Grenzeloos Venlo	Grensoverschrijdende samenwerking	25	25
	Public affairs	25	25
4. Welvarend Venlo	Uitvoering Economische Visie Venlo 2030	52	52
6. Circulaire en duurzame hoofdstad	Warmteconcepten en energiebesparing	250	
Algemene middelen	Binnenhalen en binden - Arbeidsmarktpositie	163	163
	Digitale transformatie/ digitalisering	150	150
	Doorontwikkeling onderzoek (junior onderzoeker)	89	
	Formatieverhoging salarisadministratie	119	119
	Functionaris en ondersteuning Digitale Vaardigheden	80	80
	Informatiebeveiliging ISO functionaris		89
	Leren en ontwikkelen	145	145
totaal voorstellen o.b.v. hoop		5.025	7.498

Ontwikkeling woonlasten

Bij de behandeling van de kadernota 2024 heeft uw raad besloten om deze coalitieperiode de woonlasten (afvalstoffenheffing, riolrechten, onroerendezaakbelasting) voor alle betrokkenen (eigenaren woningen, eigenaren niet woningen en huurders) op een gemiddeld gelijk niveau te houden. In de voorliggende begroting is dit vertaald. Hierbij is het uitgangspunt van 100% kostendekkende tarieven voor afval en riool gedurende deze coalitieperiode, tot en met het jaar 2026, los gelaten. Daarnaast zullen wij nadrukkelijk kijken naar de ontwikkeling van de kostenkant van deze beleidsonderdelen (bij tussentijdse evaluaties). Voor het jaar 2026 betekent dit dat er een bedrag van per saldo € 3,7 miljoen uit de algemene middelen wordt bijgedragen. Vanaf 2027 is, vanwege het ontbreken van voldoende structurele middelen, het principe van kostendekkende heffingen in de voorliggende begroting verwerkt. De afweging om de

Raadsvoorstel

woonlasten ook vanaf 2027 niet of fasegewijs te verhogen is gekoppeld aan het scenario van hoop.

Communicatie

N.V.T

Vervolgprocedure raad

Processtap	Start	Einde
Thema bijeenkomst Raad	12-10-2023	12-10-2023
Oordeelsvormende Raadsvergadering	1-11-2023	1-11-2023
Besluitvormende Raadsvergadering	3-11-2023	3-11-2023

Burgemeester en wethouders van Venlo

de secretaris

de burgemeester

Twan Beurskens

Antoin Scholten

Bijlagen

1. Programmabegroting 2024-2027
2. Meetbaar Venlo
3. Bijlagenboek toelichting risico's
4. "Publieksinfographic begroting in één oogopslag"

Raadsbesluit

onderwerp Programmabegroting 2024-2027
Raadsnummer 2023 58
raadsvergadering d.d. 3 november 2023

ons kenmerk 81800
steller K.A. Delaere - van der Meer
telefoonnummer +31 77 3596452
e-mail k.delaere-vandermeer@venlo.nl
datum 13 september 2023

De raad van de gemeente Venlo;
gelezen het voorstel van het college van 3 oktober 2023, registratienummer 81800 ;
gelet op artikel 190 en 191 van de Gemeentewet;

besluit:

1. De Programmabegroting 2024-2027 inclusief Meetbaar Venlo vast te stellen
2. Instemmen met het instellen van tien nieuwe reserves:
 - a. Reserve Verplaatsingskosten Flexwoningen Daelweg
 - b. Reserve Strategisch Investeringsfonds

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 3 november 2023.

De griffier

De voorzitter

Geert van Soest

Antoin Scholten